

Vist a la xarxa

Publicació lliure i independent, de periodicitat aleatòria: surt quan cal i quan convé !

Llamp de llamp!

ara.cat (RACONS: CASTELLTERÇOL)

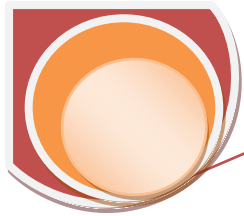
GENÍS SINCA

Visito a Castellterçol la Casa Museu Prat de la Riba, un dels catalans més importants del XX: un visionari. Prat de la Riba va dedicar la vida a construir allò que se'n diu estructures d'estat, fa més d'un segle. A part de fundar la Lliga Regionalista i presidir la Mancomunitat, el castellterçolenc va crear el 1907 l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), que és la nostra acadèmia nacional, va ser l'inspirador del que ara s'anomena Xarxa de Biblioteques i va promoure la inclusió del català a l'escola. Aquests fets, a començaments del segle XX, eren vistos amb certa raresa, com el fet que recomanés la instal·lació de línies de telèfon pel territori per agilitzar les connexions entre les persones. Encara no se li havia acudit a ningú: a l'estat espanyol no n'hi havia ni un, de telèfon. Prat hi veia més enllà. Era una persona eminentment pràctica.

La casa d'en Prat, una casa rural benestant, està situada al mig de Castellterçol. Els mobles de fusta són els originals. Fan patxoca. L'edifici és al número 7 de la plaça Prat de la Riba. S'hi entra per un portal amb un arc de mig punt i té un jardí al darrere. La visita permet fer-se una idea àmplia de la transcendència del personatge. Mentre vas passant per les estances et vas fent el retrat d'aquesta personalitat avançada.

A mi, personalment, Prat de la Riba m'interessa per les conseqüències positives que un tipus de personatge tan potent pot tenir al llarg del temps. I creieu-me que en Prat pot espetegar pel lloc més impensat. La seva escola és tan sòlida que els seus camins són gairebé inescrutables, fins al punt que personalitats en principi dissociades poden quedar unides de la manera més original i diversa. Per estrany que pugui semblar, he entrat en aquesta casa com a tintinaire, i com a tintinaire penso retre homenatge a dos personatges que, en principi, no es podrien relacionar. Però és que, buscant informació, he esbrinat que el patronat de la Casa Museu Prat de la Riba va instituir el premi amb el seu nom el 1987, i que s'ha guardonat gent diversa, entre els quals Albert Balcells, J.M. Pujals, Carod-Rovira, **però de sobte he topat amb un nom que per a mi és mític, Joaquim Ventalló i Vergés (Terrassa, 1899 - Barcelona, 1996)**, un dels meus herois particulars: ara tots dos, Prat de la Riba i Joaquim Ventalló, m'han quedat feliçment associats, sobretot per la preocupació per la llengua i la seva acció directa en aquest àmbit. **Joaquim Ventalló, periodista, polític, poeta, publicista, traductor, és el responsable de la traducció i adaptació de Les aventures de Tintin al català.** Encara més, gràcies a la seva tenacitat, Ventalló, que als anys 60 havia ressorgit intel·lectualment de les cendres després de l'exili i la depuració franquista, va començar a traduir tota la sèrie del Tintín d'Hergé al català, el 1964, passant-se pel forro les prohibicions del dictador i amb volums que van convertir-se en grans clàssics infantils: Les joies de la Castafiore i Tintín al país de l'or negre (1965), a l'editorial Joventut. Diverses generacions van aproximar-se al

Vist a la xarxa

Publicació lliure i independent, de periodicitat aleatòria: surt quan cal i quan convé !

català gràcies a les traduccions exclusives del Tintín de Ventalló. Tret del Cavall Fort, en català i per a nens pràcticament no hi havia res més.

D'aquesta manera, Ventalló, pel premi Prat de la Riba que va rebre abans de morir, m'ha quedat unit amb el castellerterçolenc il·lustre de la millor manera, per la temàtica i la preocupació màxima que en Prat també tenia per la llengua: l'històric president de la Mancomunitat havia fet una crida a la unitat i a la disciplina dels catalans perquè adoptessin les noves normes ortogràfiques. **Una veritable lluita per la normalització, que personatges posteriors com Ventalló van aconseguir de manera efectiva:** a través dels famosos renecs que surten de la boca del capità Haddock i el llegendari "llamp de llamp de rellamp de contra-rellamp", una invenció genuïna de Ventalló, que, **segons expliquen el seu biògraf, el periodista (*) Pau Vinyes** (a Visca la República!, coeditat per Duxelm i la Fundació Irla), i **la filla del traductor, Eulàlia Ventalló**, va inspirar-se en els exabruptes i impropis

d'amics i pescadors del Port de la Selva, on Ventalló vivia. Personalitats tan dispars com Prat de la Riba, com Ventalló, preocupats per la llengua i que, **llamp de llamp!**, si no existissin ens els hauríem d'inventar.

(*) Des de la redacció volem matisar que l'amic Pau Vinyes **es Historiador** i no periodista, tot i que ha escrit i escrit molt i es autor/coautor de diversos llibres.

Curiositats,

